

**ТАМІЛА ЯЦЕНКО,
ІРИНА ТРИГУБ**

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні педагогічної ради

(назва закладу загальної середньої освіти)

Протокол № _____ від «__» _____ 2026 р.

НАВЧАЛЬНА ПРОГРАМА «ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА.

10 КЛАС. ПОГЛИБЛЕНИЙ РІВЕНЬ» (пілот)

на 1 тижневу годину (35 год.)

на основі чинної модельної навчальної програми навчального предмета «Зарубіжна література. 10–12 класи.

Поглиблений рівень» для закладів загальної середньої освіти.

Автори: Яценко Т. О., Тригуб І. А., Михед П. В., Михед Т. В., Пахаренко В. І., Юлдашева Л. П.

ЗМІСТ

I. Пояснювальна записка.

Нормативно-правова база, на основі якої укладено навчальну програму.

Мета і завдання навчальної програми.

Принцип побудови навчальної програми.

Погодинний розподіл програмового матеріалу.

II. Основна частина.

Групи результатів за Державним стандартом профільної середньої освіти.

Очікувані результати за навчальною програмою.

Тема уроку/пропонований зміст.

Види навчальної діяльності.

Додаток 1. Список творів для позакласного читання.

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

НОРМАТИВНО-ПРАВОВА БАЗА, НА ОСНОВІ ЯКОЇ УКЛАДЕНО ПРОГРАМУ

Навчальну програму «Зарубіжна література. 10 клас. Поглиблений рівень» укладено:

- відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту» (наказ № 463-IX від 16.01.2020 р.), Державного стандарту профільної середньої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України від 25.07.2024 р. № 851), із урахуванням типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням (наказ МОН України від 19.12.2025 р. № 1674);
- на основі чинної модельної навчальної програми навчального предмета «Зарубіжна література. 10–12 класи. Поглиблений рівень» для закладів загальної середньої освіти (автори: Яценко Т. О., Тригуб І. А., Михед П. В., Михед Т. В., Пахаренко В. І., Юлдашева Л. П.), гриф «Рекомендовано Міністерством освіти і науки України» (наказ МОН України № 819 від 21.05.2026). Режим доступу: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/750009/>

Зміст навчальної програми забезпечують дидактичні матеріали для навчання зарубіжної літератури в 10 класі на поглибленому рівні (пілот), що розроблені авторським колективом під керівництвом Т. О. Яценко та представлені видавництвом «Грамота» для впровадження в освітній процес пілотних класів.

МЕТА І ЗАВДАННЯ

Мета навчання зарубіжної літератури в 10 класі – розвиток компетентних читачів/читачок із гуманістичним світоглядом і критичним мисленням, які виявляють сформовані вміння аналізу та інтерпретації художніх текстів у широкому контексті (історичному, мистецькому, філософському, літературознавчому, біографічному тощо), здатність до самостійної дослідницької і творчої діяльності, до подальшого професійного становлення в гуманітарній сфері.

Завдання навчання української літератури в 10 класі на поглибленому рівні:

- *змістові та аналітичні завдання* – змістові та аналітичні завдання – забезпечення глибокого опанування вершинними творами класичної і сучасної зарубіжної літератури різних родів, жанрів, художніх напрямів і стильових течій; поглиблення вмінь здійснювати багаторівневий аналіз художнього тексту (проблемно-тематичний, композиційний, стилістичний, жанровий, інтертекстуальний, з урахуванням історичного, біографічного, мистецького та інших контекстів, характерних ознак художніх напрямів і стильових течій зарубіжної літератур); розуміння понять теорії літератури для глибокого осмислення художніх текст;
- *культурологічні та міжпредметні завдання* – формування уявлення про літературу як частину світової культури, її взаємозв'язки з історією, філософією та мистецтвом; розвиток здатності до міждисциплінарного мислення та інтеграції знань;
- *комунікативні та творчі завдання* – поглиблення вмінь аргументовано висловлювати власну позицію щодо прочитаного; розвиток творчої діяльності;

- *дослідницькі завдання* – розвиток умінь самостійно опрацьовувати літературно-критичні матеріали, довідкову літературу; умінь проведення індивідуальних і групових досліджень; розвиток медіаграмотності;
- *загальнокультурні завдання* – збагачення емоційного досвіду та естетичного смаку; підвищення рівня загальної культури;
- *професійні орієнтири* – формування вмінь і здібностей, необхідних для подальшого навчання у закладах вищої освіти гуманітарного профілю.

ПРИНЦИП ПОБУДОВИ

Навчальна програма орієнтує на *два цикли* навчання зарубіжної літератури на поглибленому рівні в 10 класі:

- перший – *профільно-адаптаційний*, що включає обов’язковий адаптаційний літературний курс «Художнє слово на старті дорослості» (I семестр);
- другий – *профільного предметного навчання*, що включає поглиблений літературний курс «Вершини зарубіжної літератури» (II семестр).

Зміст навчальної програми розроблено з дотриманням *дидактичних принципів системності, науковості, ґрунтовності та доступності навчання*, відповідності пізнавальним і читацьким інтересам учнів/учениць 10 класів.

Дидактична сутність літературного курсу «Художнє слово на старті дорослості» (I семестр) полягає у створенні сприятливих адаптаційних умов для виявлення індивідуальних здібностей і нахилів учнів/учениць 10 класу щодо

початкової професійної спеціалізації гуманітарного спрямування. Його концепція ґрунтується на *проблемно-тематичному принципі* навчання літератури.

Поглиблений літературний курс «Вершини зарубіжної літератури» (II семестр) будується на *хронологічно-стильовому принципі* представлення навчального матеріалу і передбачає набуття учнями/ученицями ґрунтовних знань про найвизначніші явища зарубіжного літературного процесу в їх історичній обумовленості.

У структурі навчальної програми виокремлено такі розділи: «Вступ», «Мелодії закоханого серця», «Світ у дзеркалі юності», «Визначні зразки письменства давніх часів», «Нова європейська література», «Література рідного краю», «Узагальнення та систематизація вивченого».

ПОГОДИННИЙ РОЗПОДІЛ МАТЕРІАЛУ

Усього – 35 год. (1 год. на тиждень).

Текстуальне вивчення – 32 год, із них:

- розвиток мовлення – 2 год.;
- виразне читання – 1 год.;
- позакласне читання – 2 год.

Узагальнення та систематизація вивченого – 3 год.

ОСНОВНА ЧАСТИНА
ПЕРШИЙ ЦИКЛ. ПРОФІЛЬНО-АДАПТАЦІЙНИЙ
«ХУДОЖНЄ СЛОВО НА СТАРТІ ДОРОСЛОСТІ»

Групи результатів за Державним стандартом базової середньої освіти	Очікувані результати за модельною навчальною програмою	Тема уроку/ Пропонований зміст	Види навчальної діяльності
ВСТУП (1 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	аргументовано використовує та поєднує різні способи фіксування усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), дотримуючись достовірності та засад академічної доброчесності, відповідно до самостійно визначеної мети [12 МОВ 1.2.2-1 П]	Мистецтво читання. Мета, типи, види, форми читання. МК: образотворче мистецтво – Дж. Арчімбольдо «Бібліотекар», Б. Рів'єр «Дівчина читає біля собаки», Б. Касіано «Читач», П. Пікассо «Жінка з книгою».	Бесіда щодо значущості читання в сучасному світі, розвитку читацької грамотності. Вправи на визначення типів читання: ознайомче, вибіркове, аналітичне. Колективне складання таблиці «Види читання – їх особливості – приклади». Використання цифрових інструментів: створення інтерактивної ментальної карти «Форми читання» (Padlet, Miro тощо). Метод «Читання з маркуванням» (INSERT): позначення у тексті символами «+» (знаю), «-» (не знаю), «?» (хочу дізнатися). Дискусія «Читання vs. перегляд екранізації»: порівняння емоційного впливу
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	використовує, зокрема адаптує, подану в тексті або кількох текстах інформацію в умовах іншого контексту [12 МОВ 2.2.4 1 П]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і	усуває недоліки у власному і чужому тексті, аргументує		

ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	зроблені виправлення, посилаючись на здобуті знання, відповідні авторитетні наукові джерела, мовні норми, з урахуванням власних мовних уподобань [12 МОВ 3.3.2-1 П]		книжки та художнього фільму, переваги і втрати екранізації. Есе «Що для мене означає мистецтво читання?». Проект «Мій читацький профіль»: створення презентації про власні читацькі уподобання.
МЕЛОДІЇ ЗАКОХАНОГО СЕРЦЯ (4 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	виявляє особливості змісту та форми почутого повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту, множинного тексту), важливі для підтримання ефективної комунікації [12 МОВ 1.4.1-1 П] пов'язує отримані висновки з більш широким контекстом (зокрема історико-культурним) [12 МОВ 1.4.1-2 П]	Інтимна лірика у пісенному фольклорі. Пісня як явище світовій культури, її місце в національному бутті. Народні пісні про кохання. Основні мотиви та образи. Символіка пісень <i>(оглядово)</i>. Англійська народна балада «Зелені рукави» – одна з найвідоміших у європейському фольклорі. Гармонія поєднання поетичного слова та музики у творі. Мотив нерозділеного кохання, туги за втраченою любов'ю. Краса та сила почуттів, драматизм людських переживань	Виразне читання художніх творів. Бесіда: обговорення теми кохання у фольклорі та художній літературі. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: визначення мотиву, художніх засобів тощо. Порівняння фольклорних зразків інтимної лірики з авторськими поезіями.

ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	виявляє та коментує підтекст, авторську позицію, виражені в тексті (зокрема художньому тексті, медіатексті), зважаючи на національний і загальнолюдський контекст [12 МОВ 2.2.2-1 П]	у баладі. Символ «зелених рукавів» як ознака жіночої краси та витонченості. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Д. Г. Росетті «Моя леді із зеленими рукавами»; <i>музика</i> – пісня «Greensleeves» («Зелені рукави») (слова і музика – народні, виконання – Е. Преслі, Дж. Колтрейн, гурт «The King's singers» та ін.).	Групова взаємодія з оформленням результатів роботи в застосунку Padlet. Ілюстрація пісні: створення малюнків чи колажів до образів із тексту. Крос-культурне порівняння: зіставлення українських і зарубіжних пісень про кохання.
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	обґрунтовує вибір засобів увиразнення мовлення (зокрема засобів художньої виразності) з урахуванням комунікативної доцільності, стильових і соціокультурних норм [12 МОВ 3.1.2-1 П]	Пісні літературного походження про кохання. Мотиви кохання, пристрасті, страху втрати найціннішого у романтичній пісні «Цілуй мене міцно» («Besame Mucho») мексиканської композиторки та поетеси Консуело Веласкес Торрес (1916–2005). Сила почуттів, прагнення зберегти момент любові у творі. Художня образність та висока емоційність тексту, метафора кохання в передчутті неминучої розлуки. МК: <i>музика</i> – інтерпретації пісні «Цілуй мене міцно» (виконання – Е. Преслі, П. Домінго, Ф. Сінатра та ін.); музичні твори в жанрі болеро	Групова робота: «сучасна версія» пісні у стилі репу тощо. Літературний колаж із рядків народних пісень і літературних поезій для демонстрації різних відтінків інтимних почуттів ліричних героїв/героїнь. Мультимедійна презентація: добірка пісень (народних і сучасних) про кохання. Поетичний ремікс: народна пісня в стилі сучасної поезії. Робота у творчій групі: створення короткого відео до пісні.
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	визначає та аналізує функції мовних засобів у текстах різної жанрово-стильової належності для використання у власному мовленні [12 МОВ 4.1.1-3 П]	Пісня «Вчора» («Yesterday») англійського поета-музиканта Пола Маккартні (нар. 1942) як культурний феномен. Мотив ностальгії за минулим, болю втрати, самотності. Крихкість щастя та швидкоплинність життя, ідеалізація минулого як втраченої гармонії. Лаконічність і простота глибокого тексту. МК: <i>музика</i> – (слова – П. Маккартні, музика –	Дискусії: • «Чи актуальна тема нерозділеного кохання сьогодні?»; • «Фольклор vs. Авторська

		Дж. Леннон, виконання – гурт «The Beatles»), кавер-версії пісні «Yesterday»; кіно – «Вчора» (режисер – Д. Бойл). Гармонійне поєднання кантрі-музики та поп-балади у пісні «Я завжди тебе кохатиму» («I Will Always Love You») американської авторки та виконавиці Доллі Партон (нар. 1946). Мотиви любові, прощання та самопожертви заради коханої людини. Значення музики у підсиленні емоційного змісту тексту балади. МК: <i>музика</i> – «I Will Always Love You» (слова і музика – Д. Партон, виконання – Д. Партон, В. Г'юстон); <i>кіно</i> – «Охоронець» (режисер – М. Джексон).	поезія»: що ближче сучасному читачеві/читачці й чому?»; • «Чому ми боїмося втратити кохання?»; • «Чому ми сумуємо за минулим?»; • «Чи може сучасна пісня бути рівноцінною літературному твору?». Проекти: • «Культура та музика епохи Тюдорів»; • «Порівняння «Зелені рукави» («Greensleeves») із українськими народними піснями про кохання»; • «Кавер-версії «Besame mucho»; • «Жанр болеро та його вплив на світову музику»; • «Розвиток латиноамериканської музики у XX–XXI ст.»; • «Кавер-версії та найцікавіші інтерпретації пісні «Yesterday»; • «Як сучасна пісня може виконувати функцію поезії»; • «Мій поетичний плейлист»: добірка та
--	--	--	--

			аргументація вибору художніх творів (фольклорних і авторських) про кохання. Есе «Людина, яка змінила моє Жива картина: інсценізація настрою пісні чи поезії про кохання через міміку, рухи, музичний супровід. Відео- або аудіопроект із виконанням пісні. Музичний експеримент: альтернативний ритм чи мелодія для тексту. Кластер/майндмеп: схема асоціацій до ключових образів тексту пісні. Щоденник емоцій: запис власних почуттів після прослуховування пісні. Літературний блог: допис у соціальних мережах про значення пісні для сучасної молоді.
СВІТ У ДЗЕРКАЛІ ЮНОСТІ (10 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	визначає різні аспекти (змістові, формальні, функціональні) повідомлення (зокрема художнього тексту, враховуючи медіатексту), індивідуальні особливості учасників комунікації,	Своєрідність сучасної зарубіжної літератури. Проблема «геніальності» як соціального конструкту в психологічному оповіданні «Геній» сучасного китайського письменника, лауреата Нобелівської премії Мо Янь (нар. 1955). Єдність народних казок, історії та сучасності в його творах. Тема відповідальності	Виразне читання фрагментів сучасних літературних творів. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, проблематики, особливостей композиції, сюжету, жанру,

	культурно-історичний контекст і засвідчуючи повне розуміння почутого повідомлення, зокрема його деталей [12 MOB 1.1.3-1 П] пояснює причини виникнення розбіжностей в інтерпретації фактів, явищ, подій, зокрема підтверджуючи це результатами аналізу мовних засобів, що забезпечують формування відповідного підтексту [12 MOB 1.4.3-1 П] обґрунтовує сильні та слабкі сторони позицій учасників усної комунікації з увагою до особливостей змісту і форми повідомлення, пропонує доцільні способи покращення комунікативної взаємодії [12 MOB 1.5.2-1 П] обґрунтовує, враховуючи різні погляди, ідеї та переконання, власну позицію щодо широкого кола особистісно та суспільно актуальних проблем, зокрема порушених у художньому тексті, медіатексті [12 MOB 1.6.1-1 П]	дорослих за долю дітей. Контраст між очікуваннями та реальністю. ТЛ: галюцинаторний реалізм. «Голодні ігри» (І частина) – антиутопічний роман про свободу, моральний вибір і боротьбу з несправедливістю сучасної американської письменниці та сценаристки Сюзанни Коллінз (нар. 1962). Пригодницький сюжет твору. Любов і довіра в стосунках Катніс і Піти. Проблеми збереження людяності у творі. МК: кіно – х/ф «Голодні ігри» (режисер – Г. Росс). АБО Проблеми підлітків, стосунків у родині, взаємин учнів і вчителів, дружби, першої закоханості в романі «Буба» сучасної польської письменниці Барбари Космовської (нар. 1958). Пошуки героїнею власної ідентичності. Подолання Агнешкою (Бубою) перешкод на шляху до успіху, усвідомлення справжніх цінностей дружби, любові та сім'ї. Історія самоствердження особистості у повісті «Кіт, що рятував книжки» сучасного японського письменника Сосуке Нацукава (нар. 1978). Ключові архетипні образи твору: провідника, лабіринту, старого мудреця, книжок. Ідея збереження літературної спадщини як захисту цивілізації та здатності людини мислити. Риси метамодернізму у	художніх засобів тощо. Характеристика образів художнього твору, розкриття символів. Робота з цитатами: визначення ключових висловлювань персонажів, їхнього значення для сюжету. Метод «перевернутого класу»: учні вдома знайомляться з текстом твору, а в класі працюють над творчими завданнями. Дискусії: • «Як сучасна література формує уявлення про добро і зло?»; • «Чи змінилося поняття дружби в цифрову епоху?»; • «Чи можуть книжки змінювати життя?». Літературні дебати: • «Соціальні мережі: інструмент самовираження чи пастка?»; • «Чи можна назвати сучасну літературу голосом покоління?»; • «Чи потрібні книжки у світі цифрових технологій?». Інтерактивні карти персонажів
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в	самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту,		

текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1-1 П]	повісті. Ознаки соціального фентезі та філософської притчі. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – ілюстрації до твору (художник – М. Микитюк).	із використанням онлайн-сервісів для візуалізації зв'язків між героями/героїнями творів. Рольові ігри/театралізація: інсценізація ключових епізодів творів, імпровізаційні діалоги між героями/героїнями. Проекти: створення мультимедійних презентацій, подкастів, відеоесе про сучасні художні твори тощо. Есе:
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	створює тексти різної жанрово-стильової належності (зокрема художні тексти, медіатексти) відповідно до індивідуальних і суспільних потреб на засадах академічної доброчесності [12 МОВ 3.1.1-1 П]		• «Мій особистий код: що формує мене сьогодні»; • «Герой/героїня сучасної літератури, які могли б стати моїм другом/подругою»; • «Мій внутрішній світ у трьох метафорах»; • «Що означає бути шукачем у сучасному світі?»; • «Книжка, яка врятувала мене»; • «Мій особистий Тигр» (за твором С. Нацукава).
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	досліджує власне і чуже мовлення (зокрема художній текст, медіатекст), зважаючи на особливості розвитку мови, для мовленнєвого самовдосконалення [12 МОВ 4.1.2-1 П]		Літературна інтерпретація: альтернативний фінал твору. Відгуки, рецензії на прочитані художні твори. Ілюстрація або комікс за

			ключовими сценами художнього твору. Створення мемів, сторінок у соцмережах від імені персонажів із використанням цифрових інструментів. Зіставлення жанрово та тематично споріднених творів української та зарубіжної літератур. STEAM-підхід: поєднання літератури з наукою, технологіями, інженерією, мистецтвом і математикою.
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО (1 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	визначає різні аспекти (змістові, формальні, функціональні) повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), враховуючи індивідуальні особливості учасників комунікації, культурно-історичний контекст і засвідчуючи повне розуміння почутого повідомлення, зокрема його деталей [12 МОВ 1.1.3-1 П]	Текстуально вивчені та самостійно прочитані учнями художні твори. Узагальнення та систематизація вивченого в I семестрі. ТЛ: повторення вивчених у I семестрі понять теорії літератури.	Виконання тестових завдань та діагностувальних робіт за групами навчальних результатів. Літературні конкурси, вікторини. Відгуки, рецензії на прочитані художні твори. Створення мемів, сторінок у соцмережах від імені персонажів із використанням цифрових інструментів. Захист творчих проєктів.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх	самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з		

текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1-1 П]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	усуває недоліки у власному і чужому тексті, аргументує зроблені виправлення, посиляючись на здобуті знання, відповідні авторитетні наукові джерела, мовні норми, з урахуванням власних мовних уподобань [12 МОВ 3.3.2-1 П]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	аргументує застосування обраної комунікативної стратегії та її зміну відповідно до ситуації спілкування [12 МОВ 4.2.2-1 П]		

ДРУГИЙ ЦИКЛ. ЦИКЛ ПРОФІЛЬНОГО ПРЕДМЕТНОГО НАВЧАННЯ
«ВЕРШИНИ ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ»

ВСТУП (1 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях]	вільно застосовує прийоми активного слухання, аналізує вплив комунікативних перешкод на перебіг і результат спілкування [12 МОВ 1.1.1-1 П]	Художність літературного твору. Асоціативне мислення як основа образотворення. ТЛ: <i>художність твору.</i> МК: твори різних видів мистецтва (за вибором учителя/учительки).	Робота з підручником: опрацювання теоретичного матеріалу, складання конспекту. Порівняльний аналіз: зіставлення художніх образів у різних творах (наприклад, образ природи у поезії та прозі). Асоціативне поле автора/авторки: визначення художніх образів у творчості Окремих письменників/письменниць. Ментальні карти: побудова схеми асоціацій навколо ключових образів прочитаних художніх творів. Літературний квест: пошук художніх засобів у тексті з підказками-асоціаціями. Дебати «Чи можна пояснити художність твору лише через асоціативне мислення?». Есе «Як я розумію художність літературного твору». Ілюстрація образів: створення
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	аргументовано використовує та поєднує різні способи фіксування інформації з одного або кількох текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів), дотримуючись достовірності і засад академічної доброчесності, відповідно до самостійно визначеної мети [12 МОВ 2.6.1 -1 П]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з	представляє створені тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) в різний спосіб, за потреби аргументуючи власну позицію та виявляючи творчу індивідуальність [12 МОВ 3.1.1-2 П]		

іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови			малюнків, колажів, коміксів до фрагментів художніх творів. Moodboard (дошка настрою): добір фотографій, кольорів, музики, що відповідають художньому світу твору.
ВИЗНАЧНІ ЗРАЗКИ ПИСЬМЕНСТВА ДАВНІХ ЧАСІВ (9 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	визначає стратегії пошуку інформації з урахуванням особливостей повідомлення (стилю, жанру, структури тощо) [12 МОВ 1.3.1-1 П]	Особливості античного класицизму. Вергілій (70 до н. е.–19 до н. е.) – давньоримський поет. «Енеїда» – класичний зразок римського епосу. Твори Гомера як модель героїчної поеми Вергілія. Поєднання у творі міфології, історії та ідеї державотворення, свободи, патріотизму. «Енеїда» як основа римської національної ідентичності. Антична спадщина як джерело сюжетів і образів для європейської культури. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – К. Лоррен «Пейзаж з Енеєм на Делосі», Дж. Тьєполо «Явлення Венери Енею на берегах Карфагену»; В. Тернер «Озеро Авернус, Еней і Кумська Сивілла»; <i>музика</i> – Г. Перселл «Дідона і Еней» (опера). ЛК. <i>Г. Брох</i> «Смерть Вергілія». <i>А. Содомора</i> «Жива античність», «Запах землі».	Виразне читання фрагментів художніх творів. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: бесіда за змістом, визначення історичної основи, теми, мотиву, ідеї, проблематики, особливостей композиції, сюжету, жанру, художнього напрямку, художніх засобів тощо. Характеристика образів творів. Психологічний портрет героя твору. Карта подорожей Енея від Трої до Італії; позначення ключових подій і персонажів на кожній зупинці. Ментальна карта «Три світи Данте».
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	визначає зв'язок між елементами змісту, структури та мовним оформленням текстів (зокрема художніх текстів, медіатекстів) різних стилів, родів, жанрів, напрямів, течій, епох, національних культур за самостійно визначеними критеріями, аргументує обрані критерії [12 МОВ 2.2.3-1 П]; використовує, зокрема адаптує, подану в тексті або кількох текстах інформацію в умовах іншого контексту [12 МОВ 2.2.4-1 П]; експериментує з текстом за самостійно визначеною	Культура Ренесансу. Данте Аліґ'єрі (1265–1321) – італійський поет, мислитель, політичний діяч доби пізнього Середньовіччя та раннього Відродження. Синтез філософії, теології, політики та поезії	Дискусія «Чи справедливі покарання в Пеклі Данте?». Дебати «Чи можна вважати Данте гуманістом?».

	творчою стратегією з урахуванням особливостей аудиторії (змінює стиль, жанр, рід тощо) [12 МОВ 2.7.1-1 П].	в поемі « Божественна комедія ». Сюжет і композиція твору. Alegоричне осмислення історії та духовного шляху народу в поемі. Подорож Данте як алегорія внутрішнього очищення. Образ Беатріче як символ духовної любові, що веде до Бога. Уособлення розуму, мудрості, античної культури в образі Вергілія. Національний колорит у перекладі поеми М. Стріхоу. ТЛ: <i>Відродження (Ренесанс)</i> (повторення і поглиблення). МК: <i>образотворче мистецтво</i> – С. Боттічеллі «Портрет Данте», «Карта пекла», «Сатана», ілюстрації до твору (художники – В. Блейк, П. Г. Доре, С. Далі); <i>музика</i> – Ф. Ліст «Данте» (симфонія). ЛК. <i>Г. Гайне</i> «Смерть Данте». <i>С. Цвейг</i> «Данте». <i>Д. Браун</i> «Інферно».	Проект «Середньовічна Європа очима Данте». Презентація «Символіка чисел у "Божественній комедії"». Інсценізація уривків: постановка ключових сцен «Гамлета». Дебати «Чи був Гамлет слабким нерішучим героєм, чи мудрим стратегом?». Дискусія про сенс життя, смерть, свободу вибору (за твором В. Шекспіра). Проект «Данський двір як модель суспільства». Написання альтернативного фіналу або щоденника від імені персонажа. Медіапроекти: створення презентацій, відеоесе чи подкастів про героїв трагедії «Гамлет». Дискусія «Чи актуальна тема духовної боротьби сьогодні?». Есе «Як я розумію внутрішню боротьбу героя сонета». Зіставлення сонета Дж. Донна з українською духовною поезією (творами Г. Сковороди). STEAM-підхід: поєднання літератури з наукою,
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	усуває недоліки у власному і чужому тексті, аргументує зроблені виправлення, посилаючись на здобуті знання, відповідні авторитетні наукові джерела, мовні норми, з урахуванням власних мовних уподобань [12 МОВ 3.3.2-1 П]		
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	імпровізує з різними мовними засобами, зокрема з використанням інформаційно-комунікаційних технологій, використовує первинні тексти (зокрема художні тексти, медіатексти) для створення вторинних текстів, що мають оцінювальний характер, з метою надання інформації [12 МОВ 4.2.1-1 П]	Вільям Шекспір (1564–1616) – видатний англійський поет і драматург доби Відродження. « Гамлет » – одна з найвідоміших трагедій світової літератури, вершина шекспірівської драматургії. Історія створення. Гуманістичні ідеї, глибокий психологізм, філософські роздуми про людину та світ у творі. Проблема морального вибору й відповідальності. Образ головного героя як мислителя та гуманіста. Трагізм образу Офелії. МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Е. Делакура	

		«Гамлет і Офелія», Дж. Е. Мілле «Офелія», Дж. В. Уотергаус «Офелія, ілюстрації до твору (художник –В. Єрко); музика – Ф. Ліст «Гамлет» (симфонічна поема); кіно – х/ф «Гамлет» (режисер – Л. Олів'є), х/ф «Гамлет» (режисер – Ф. Дзефіреллі), х/ф «Закоханий Шекспір» (режисер – Дж. Медден). ЛК. <i>Е. Берджес</i> «Нічна буря». <i>Р. Най</i> «Шекспір». <i>М. Бажан</i> «Смерть Гамлета». <i>М. Шаповалова</i> «Шекспір в українській літературі».	технологіями, інженерією, мистецтвом і математикою.
НОВА ЄВРОПЕЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА (7 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	аргументовано використовує та поєднує різні способи фіксування усного повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), дотримуючись достовірності та засад академічної доброчесності, відповідно до самостійно визначеної мети [12 МОВ 1.2.2-1 П] оцінює переваги та ризики використання і поєднання різних вербальних засобів, зокрема засобів художньої виразності, та невербальних засобів у різних комунікативних ситуаціях	Йоганн Вольфганг фон Гете (1749–1832) – німецький поет, драматург, мислитель доби Просвітництва та Романтизму, засновник нової німецької літератури. Переосмислення середньовічної легенди в трагедії «Фауст». Філософські пошуки людини, її прагнення до знань, істини та духовного вдосконалення у творі. Образ головного героя як втілення вічного прагнення людини до самовдосконалення. Шлях Фауста від сумніву до духовного прозріння. Угода з дияволом як символ морального компромісу. Мефістофель – сила заперечення, сила, що «завжди хоче зла, але творить добро». М. Лукаш і його віртуозний переклад «Фауста». МК: <i>образотворче мистецтво</i> – Е. Делакруа «Фауст і Мефістофель», ілюстрації до твору (художник – Г. Доре);	Виразне читання уривків із художніх творів із інтонаційним аналізом. Аналітико-синтетична робота з художнім текстом: бесіда за змістом, визначення теми, ідеї, проблематики, особливостей композиції, сюжету, жанру, художніх напрямів, художніх засобів тощо. Характеристика образів персонажів художніх творів. Розкриття символіки художніх творів. Робота з цитатами, визначення ключових висловів. Порівняння образів Фауста і

ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	[12 МОВ 1.6.1-2 П] використовує, зокрема адаптує, подану в тексті або кількох текстах інформацію в умовах іншого контексту [12 МОВ 2.2.4-1 П] коментує естетичну та мистецьку цінність прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) у культурно-історичному контексті, наводить аргументи для підтвердження наданих коментарів, зокрема посиляючись на авторитетні наукові джерела [12 МОВ 2.3.1-1 П] самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1-1 П] визначає естетичний і прагматичний потенціал прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту, множинного та/або	музика – Ш. Гуно «Фауст» (опера), Г. Берліоз «Засудження Фауста» (опера), Ф. Ліст «Фауст» (симфонія), Р. Вагнер «Фауст» (увертюра); кіно, анімація – «Фауст» (режисер – Я. Шванкмаєр). ЛК. <i>І. Франко</i> «Гете і його «Фауст». <i>М. Зеров</i> «Гете і світова література». <i>В. Стус</i> «Молодий Гете». <i>Т. Манн</i> «Лотта у Веймарі». <i>Д. Затонський</i> «Гете і його доба». Романтизм у європейській культурі. Ернст Теодор-Амадей Гофман (1776–1822) – німецький письменник-романтик. «Крихітка Цахес на прізвисько Цинобер» – романтична гротескно-сатирично-казкова повість. Висміювання соціальної несправедливості, кар'єризму, нещасття й лицемірства. Утвердження критичного мислення, духовної чесності, захисту творчої особистості, розуму та правди. Протиставлення філістерів та ентузіастів. ТЛ: романтизм (повторення і поглиблення), гротеск. МК: образотворче мистецтво – ілюстрації до твору (художник – Е. Прейссіг); музика – Ж. Оффенбах «Казки Гофмана» (опера). ЛК. <i>І. Франко</i> «Е. Т. А. Гофман». <i>М. Зеров</i> «Німецький романтизм і його	Мефістофеля (за твором Й. В. Гете). Створення символічної мапи твору «Фауст». Інсценізація «Прологу на небі». Есе «Чи має право людина на угоду з совістю?» (за твором Й. В. Гете). Проект «Фаустівська людина в сучасному світі». Щоденник від імені Бальтазара (за твором Е. Т. А. Гофмана). Комікс або ілюстрація до улюбленої сцени «Малюка Цахеса...». Альтернативний фінал казки Е. Т. А. Гофмана. Есе «Чому люди вірять у “чудеса” Цахеса?» (за твором Е. Т. А. Гофмана). Дебати: • «Хто винен у загибелі Есмеральди?» (за твором В. Гюго); • «Хто справжній герой роману "Собор Паризької Богоматері?"»; • «Чи можна виправдати Клода Фролло?».
--	--	--	---

	неструктурованого тексту), зважаючи на особливості його змісту та форми у їх взаємозв'язку [12 МОВ 2.4.2-1 П]	представники». <i>М. Бажан</i> «Гофманова ніч».	Проект «Собор як символ епохи» (за твором В. Гюго). Рецензія на фільм або мюзикл (за твором В. Гюго).
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм літературної мови	створює тексти різної жанрово-стильової належності (зокрема художні тексти, медіатексти) відповідно до індивідуальних і суспільних потреб на засадах академічної доброчесності [12 МОВ 3.1.1-1 П] зазначає вплив виявлених помилок на функціональність тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту, множинного та/або неструктурованого тексту) [12 МОВ 3.3.1-1 П]	АБО Віктор-Марі Гюго (1802–1885) – французький письменник-романтик. «Собор Паризької Богоматері» – романтичний роман. Екзотична епоха, виняткові герої та сильні пристрасті як ознаки романтичного твору. Контраст краси й потворності, добра та зла у творі. Система образів роману. Есмеральда як втілення чистоти, свободи, природності. Собор як символ епохи, пам'яті, долі. МК: <i>архітектура</i> – Собор Паризької Богоматері (м. Париж, Франція); <i>музика</i> – Р. Коччанте «Собор Паризької Богоматері» (мюзикл); <i>кіно</i> – х/ф «Собор Паризької Богоматері» (режисер – Ж. Деланнуа); <i>анімація</i> – м/ф «Горбань із Нотр-Даму» (режисери – Г. Трусдейл, К. Вайз), м/ф «Горбань із Нотр-Даму II» (режисер – Б. Реймонд). ЛК. <i>Ш. Бодлер</i> «Віктор Гюго: справжній геній». <i>І. Франко</i> «Віктор Гюго». <i>М. Зеров</i> «Французький романтизм і Віктор Гюго». <i>А. Моруа</i> «Олімпію, або Життя Віктора Гюго». <i>Р. Жданова</i> «Гюго та українська романтична традиція».	
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	аналізує власне і чуже мовлення, зокрема для виявлення відповідності комунікативних/стильових ознак/намірів [12 МОВ 4.1.1-1 П] визначає та аналізує мовні засоби індивідуального стилю автора [12 МОВ 4.1.1-2 П]		
УЗАГАЛЬНЕННЯ ТА СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ВИВЧЕНОГО (2 год.)			
ГР 1. Взаємодія з іншими	визначає різні аспекти (змістові,	Текстуально вивчені та самостійно прочитані	Виконання тестових завдань

особами усно, сприймання і використання інформації для досягнення життєвих цілей у різних комунікативних ситуаціях	формальні, функціональні) повідомлення (зокрема художнього тексту, медіатексту), враховуючи індивідуальні особливості учасників комунікації, культурно-історичний контекст і засвідчуючи повне розуміння почутого повідомлення, зокрема його деталей [12 МОВ 1.1.3-1 П]	художні твори. Узагальнення та систематизація вивченого в II семестрі та впродовж навчального року. <i>ТЛ: повторення вивчених у II семестрі та впродовж навчального року понять теорії літератури.</i>	та діагностувальних робіт за групами навчальних результатів. Літературні конкурси, вікторини. Захист творчих проєктів.
ГР 2. Сприймання, аналіз, інтерпретація, критичне оцінювання інформації в текстах різних видів (зокрема художніх текстах, медіатекстах) та використання її для збагачення власного досвіду	самостійно визначає критерії оцінювання прочитаного тексту (зокрема художнього тексту, медіатексту) і можливості використання інформації з одного чи кількох джерел для досягнення особистісно і суспільно значущих цілей [12 МОВ 2.4.1-1 П]		
ГР 3. Висловлювання думок, почуттів і ставлень, письмова взаємодія з іншими особами, зокрема інтерпретація літературних творів українських і зарубіжних письменників; взаємодія з іншими особами у цифровому середовищі, дотримання норм	усуває недоліки у власному і чужому тексті, аргументує зроблені виправлення, посилаючись на здобуті знання, відповідні авторитетні наукові джерела, мовні норми, з урахуванням власних мовних уподобань [12 МОВ 3.3.2-1 П]		

літературної мови			
ГР 4. Дослідження індивідуального мовлення, використання мови для власної мовної творчості, спостереження за мовними та літературними явищами, проведення їх аналізу	аргументує застосування обраної комунікативної стратегії та її зміну відповідно до ситуації спілкування [12 МОВ 4.2.2-1 П]		

СПИСОК ТВОРІВ ДЛЯ ПОЗАКЛАСНОГО ЧИТАННЯ

(за розділами)

ВСТУП

Самостійно прочитані учнями художні твори.

МЕЛОДІЇ ЗАКОХАНОГО СЕРЦЯ

Народні пісні про кохання

«Дівчина до рожі», «Дівчина і риба», «Оден милий, та і той далекий» (сербські пісні).

«Santa Lucia» (італійська пісня).

«Романс про Вальдовінаса» (іспанська пісня).

Пісні літературного походження

Р. Бернс «Моя любов – рожевий квіт» (виконання – «Піккардійська Терція»).

П. Деланое, К. Лемель «Якщо б не було тебе» («Et si tu n'existais pas»), виконання – Joe Dassin).

У. Дженнінгс «Моє серце буде битися далі» («My Heart Will Go On»), виконання – Celine Dion).

Д. Рейнольдс, В. Сермон, Б. МакКі, Д. Платцман, К. Майне «Все ще люблю тебе» («Still Loving You»), виконання – «Scorpions»).

Стінг «Золоті поля» («Fields of Gold»), виконання – Sting).

Дж. Трантер «Віруючий» («Believer»), виконання – «Imagine Dragons»).

СВІТ У ДЗЕРКАЛІ ЮНОСТІ

Н. Гейман «Зірковий пил».

Х. Госсейні «Володар повітряних зміїв».

В. Голдін «Володар мух».

Дж. Грін «У пошуках Аляски».

С. Дессен «Правда про «Назавжди».

К. Ішігуро «Не відпускай мене».

Д. Кіз «Квіти для Елджерона».

Д. Колоджі «Один проти всіх».

Б. Космовська, Г. Касденке «Великий вибух, або К. проти К.».

Б. Космовська «Самотні», «Українка», «Позолочена рибка».

Л. Олівер «Паніка».

Е. Морено «Незримий».

А. Нанетті «Містраль».

Р. Ровелл «Фанатка».

Дж. Хан «Усім хлопцям, яких я кохала», «PS. Я все ще кохаю тебе», «З любов'ю Лара Джин».

ВИЗНАЧНІ ЗРАЗКИ ПИСЬМЕНСТВА ДАВНІХ ЧАСІВ

Гомер «Одіссея».

Овідій «Метаморфози».

Вергілій «Буколіки» (Еклоги), «Георгіки».

Й. В. Гете «Римські елегії».

Д. Аліґ'єрі Збірка сонетів «Нове життя».

В. Шекспір «Отелло», «Сон літньої ночі», «Дванадцята ніч», «Приборкання норовливої», «Венеціанський купець».

Дж. Дон «Священні сонети».

Л. де Гонгора «Поки змагається твоє волосся...».

Ф. де Кеведо «Любов постійна понад смерть».

НОВА ЄВРОПЕЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Й. В. фон Гете «Страждання молодого Вертера», «Вільшаний король», «Прометей».

Е. Т. А. Гофман «Золотий горнець», «Лускунчик і Мишачий король».

В. Гюго «Знедолені», «Людина, що сміється».